

FOLKETINGET

Europaudvalget

Referat af 8. europaudvalgsmøde

Mødedato: fredag den 24. november 2023

Tidspunkt: kl. 08.30

Sted: vær. 2-133

Dagsorden

Den 21. november 2023

- L 1. Drøftelse af Europol-kontrolgruppen (JPSG)
- L 2. Meddelelser fra formanden
- 3. Modtagelse af deputation fra Forsikring og Pension vedr. forordningsforslag om adgang til finansielle data
KOM (2023) 0360
- 4. Rådsmøde nr. 3988 (udenrigsanliggender – handel) den 27. november 2023
Forelæggelse ved udenrigsministeren
EUU alm. del (20231) – Bilag 140 (kommenteret dagsorden)
- 5. Rådsmøde nr. 3987 (beskæftigelse, socialpolitik, sundhed og forbrugerbeskyttelse – social- og beskæftigelsesdelen) den 27.-28. november 2023
Forelæggelse ved beskæftigelsesministeren
EUU alm. del (20231) – Bilag 140 (kommenteret dagsorden)
- L 6. Eventuelt

Der vedlægges foreløbige oversigter over de under punkterne 4 og 5 nævnte møder.

Praktiske oplysninger:

Hvor intet andet er angivet, afholdes Europaudvalgets ordinære møder for åbne døre. Tilmelding for tilhørere skal ske *senest kl. 12.00 dagen inden mødet* ved Europaudvalgets sekretariat (europaudvalget@ft.dk; tlf. +45 33 37 36 10). Der vil være pladsbegrænsning.

Anvendte forkortelser:

FF =Forventet forhandlingsoplæg
FO =Forhandlingsoplæg
FL =Forventet lukket behandling
L =Lukket behandling

Rådsmøde nr. 3988 (udenrigsanliggender – handel) den 27. november 2023

1. WTO: Forberedelse af WTOs 13. ministerkonference (MC13)
 - *Status*
 - Rådsmøde 3988 – Bilag 1 (samlenotat side 2)
 - EUU alm. del (20222) – Bilag 565 (udvalgsmødereferat side 820 FO, forhandlingsoplæg vedr. WTO forelagt 17/5-23)

2. EU's handelsrelationer til USA
 - *Status*
 - Rådsmøde 3988 – Bilag 1 (samlenotat side 4)
 - KOM (2023) 0327 – Bilag 3 (skriftlig forelæggelse vedr. forhandlinger med USA af 29/6-23)
 - EUU alm. del (20222) – Bilag 565 (udvalgsmødereferat side 827, senest behandlet i EUU 17/5-23)

3. EU-Chile interim handelsaftale – EU-Kommissionens forslag til Rådets afgørelser om hhv. indgåelse og undertegnelse på Den Europæiske Unions vegne af interimsaftalen om handel mellem Den Europæiske Union og Republikken Chile
 - *Orientering fra formandskabet*
 - KOM (2023) 0434, KOM (2023) 0435
 - Rådsmøde 3988 – Bilag 1 (samlenotat side 7)
 - EUU alm. del (20171) – Bilag 70 (udvalgsmødereferat side 35 FO, forhandlingsoplæg forelagt 6/10-17)

4. EU-Chile avanceret rammeaftale – EU-Kommissionens forslag til Rådets afgørelser om hhv. indgåelse og undertegnelse på Den Europæiske Unions vegne og midlertidig anvendelse af den avancerede rammeaftale mellem Den Europæiske Union og dens medlemsstater på den ene side og Republikken Chile på den anden side
 - *Sagen er ikke på dagsordenen til rådsmødet (udenrigsanliggender – handel) den 27. november 2023, men forventes vedtaget på et kommende rådsmøde parallelt med interimsaftalen mellem EU og Chile*
 - KOM (2023) 0432, KOM (2023) 0431
 - Rådsmøde 3988 – Bilag 1 (samlenotat side 10)
 - EUU alm. del (20171) – Bilag 70 (udvalgsmødereferat side 35 FO, forhandlingsoplæg forelagt 6/10-17)

5. Eventuelt

6. Siden sidst

Dagsordenspunkterne hører under Udenrigsministeriets ressort.

Rådsmøde nr. 3987 (beskæftigelse, socialpolitik, sundhed og forbrugerbeskyttelse – social- og beskæftigelsesdelen) den 27.-28. november 2023

1. Det Europæiske Semester 2024
 - *Orienterende debat og godkendelse*
 - KOM (2023) 0900, KOM (2023) 0901, KOM (2023) 0904
 - Rådsmøde 3987 – Bilag 2 (samlenotat side 2)

2. Sociale Investeringer
 - *Orienterende debat og godkendelse*
 - Rådsmøde 3987 – Bilag 2 (samlenotat side 6)

3. Direktiv om EU-handicapkort og EU-parkeringskort for personer med handicap
 - *Generel indstilling*
 - KOM (2023) 0512
 - Rådsmøde 3987 – Bilag 1 (samlenotat side 2)
 - KOM (2023) 0512 – KOM (2023) 0512 – svar på spm. 1 om, hvordan et europæisk handicapkort vil blive udstedt i Danmark samt, hvordan man vil varetage hensynet til, at kortet er tiltænkt en sårbar gruppe, fra social- og boligministeren
 - KOM (2023) 0512 – Bilag 5 (udvalgsmødereferat side 44, behandlet i EUU 6/10-23)
 - EUU alm. del (20231) – Bilag 113 (notat om forhandlingsoplæg vedr. EUU-møde 10/11-23)

- * 4. Rådskonklusioner om demokrati på arbejdspladsen
 - *Godkendelse*
 - Rådsmøde 3987 – Bilag 2 (samlenotat side 9)

- * 5. Rådskonklusioner om overgangen af systemer for pleje gennem hele livet til holistiske, personcentrerede og lokalsamfundsbaseerede modeller
 - *Godkendelse*
 - Rådsmøde 3987 – Bilag 1 (samlenotat side 12)

- * 6. Revisionens særberetning 20/2023 om støtte til personer med handicap
 - *Godkendelse*
 - Rådsmøde 3987 – Bilag 1 (samlenotat side 10)

- * 7. EU-handlingsplan mod racisme
 - *Orienterende debat*
 - KOM (2020) 0565
 - Rådsmøde 3987 – Bilag 2 (samlenotat side 11)

- * 8. Rådskonklusioner om digitalisering af koordinationen af de sociale sikringsordninger
– *Godkendelse*
KOM (2023) 0501
Rådsmøde 3987 – Bilag 2 (samlenotat side 13)
9. Eventuelt
10. Siden sidst
- a) Forslag til direktiv om platformsarbejde
KOM (2021) 0762
 - b) Direktivforslag om bindende standarder for ligestillingsorganer
KOM (2022) 0688 og KOM (2022) 0689
 - c) Direktivforslag om beskyttelse af arbejdstagere mod bly og diisocyanater
KOM (2023) 0071
 - d) Forordning 883/04 om koordinering af de sociale sikringsordninger
KOM (2016) 0815
 - e) Annullationssøgsmålet om mindstelønsdirektivet
C (2023) 0019

Dagsordenspunkterne 3 og 6 er Social- og Boligministeriets ressort.

Punkt 5 er Social-, Bolig- og Ældreministeriets ressort.

Punkt 1 er delt ressort mellem Beskæftigelsesministeriet og Social- og Boligministeriet.

Punkt 7 er del ressort mellem Justitsministeriet og Udlændinge- og Integrationsministeriet.

Punkt 2, 4 og 8 hører under Beskæftigelsesministeriets ressort.

* Dagsordenspunktet forventes ikke forelagt mundtligt

Europaudvalget

Referat af 8. europaudvalgsmøde

Dato: fredag den 24. november 2023

Tidspunkt: kl. 08.30

Sted: vær. 2-133

Til stede: Niels Flemming Hansen (KF) formand, Gunvor Wibroe (S) næstformand, Kim Valentin (V), Jens Henrik Thulesen Dahl (DD), Alexander Ryle (LA), Alex Ahrendtsen (DF), Marianne Bigum (SF), Søren Søndergaard (EL), Christian Friis Bach (RV) og Theresa Scavenius (UFG)

Desuden deltog: Udenrigsminister Lars Løkke Rasmussen, beskæftigelsesminister Ane Halsboe-Jørgensen og deputation fra Forsikring & Pension repræsenteret ved Thomas Brenøe og Signe Floor Toft.

L Punkt 1. Drøftelse af Europol-kontrolgruppen (JPSG)

Punktet blev behandlet for lukkede døre.

L Punkt 2. Meddelelser fra formanden

Punktet udgik.

Punkt 3. Modtagelse af deputation fra Forsikring og Pension vedr. forordningsforslag om adgang til finansielle data

KOM (2023) 0360

Forsikring & Pension

Vicedirektør Thomas Brenøe

Digitaliseringspolitisk chef Signe Floor Toft

Thomas Brenøe: Forordningsforslaget om adgang til finansielle data (FIDA) kom den 28. juni 2023. Vi har haft det forbi Erhvervsudvalget, fordi vi har nogle bekymringer angående forslaget, og efterfølgende synes vi ikke, at der er sket tilstrækkeligt, hvad angår forhandlingsoplægget fra regeringen. Derfor er vi her i dag.

Forslagets formål er at dele flere data i EU, end tilfældet er i dag, så forbrugerne kan få bedre og billigere finansielle produkter. Det er vi som udgangspunkt positive over for.

I Danmark har vi en lang tradition for at dele data på frivillig basis. Vi har nogle branchesamarbejder, f.eks. om PensionsInfo og Forsikringsguiden, og i alle de tilfælde, hvor aktører gerne vil have, at man deler data og udveksler oplysninger, er det typisk sådan, at man finder en løsning på det. Men forslaget vil, som det ligger nu, medføre meget store omkostninger for sektoren, altså forsikringselskaber, pensionssektoren og egentlig også bankerne og dermed deres kunder.

Forslaget er lidt en forlængelse af betalings servicedirektivet (PSD2), der blev indført i 2015. Det forpligtede bankerne til at udstille en række betalingskontodata, og så var det meningen, at der skulle komme en masse innovation på baggrund af det, men det er ikke rigtig sket. Det har kostet bankerne en masse penge, og gevinsterne for samfundet har været forholdsvis begrænsede. Så bekymringen er helt grundlæggende, at det igen kommer til at koste en masse penge, og vi aner ikke, om data vil kunne bruges til noget på den måde, de bliver udstillet.

Vores primære bekymring på baggrund af det nuværende forslag er, at databegrebet er alt for bredt. Der står, at man skal dele kundedata. Et forsikringselskab skaber værdi ved at se på skadesdata, som bygger på statistik om, hvordan skader sker. Derudover ser man på grunddata fra offentlige registre, f.eks. data om kunden og kundens ting. Og så sammenholder man disse skades- og grunddata med produktoplysninger og ender med en risikovurdering. Det er forsikringshåndværket, og det er det, som forsikringselskaber tilfører af værdi. Det tilsvarende i en bank ville være bankhåndværket, som tilfører værdi ved at udarbejde kreditvurderinger. Som forslaget ser ud nu, skal både kundedata og produktoplysninger udstilles, hvilket giver mening, men det skal resultatet af databehandlingen – altså værdiskabelsen for virksomhederne – også. Og vi er rigtig bange for, at f.eks. andre forsikringselskaber høster værdien af det enkelte forsikringselskabs arbejde.

Tidsrammen for implementeringen og omkostningsdækningerne er også problematiske, men det er ikke det allervigtigste. Det vigtigste er, at alt for meget data ifølge forslaget skal udstilles, i forhold til hvad der er rimeligt for virksomhederne.

Jeg har haft nejhatten på, så nu vil Signe fortælle lidt om, hvad man så kan gøre i stedet for.

Signe Floor Toft: Det er rigtig vigtigt for os, at de samme aktiviteter og de samme risici er dækket af de samme regler, når man indfører en datadelingsinfrastruktur, og der ligger rigtig meget forbrugerbeskyttelse i den finansielle regulering. Med denne ordning giver man fintechvirksomheder eller store virksomheder, som kan blive FISP (financial information service provider), adgang til data, men de er ikke forpligtede til at levere data tilbage i datadelingsordningerne. Det skal kun de finansielle virksomheder, og det undrer os.

Vi undrer os også over, at man i dataforordningen har valgt, at gatekeeperne efter DMA'en (forordningen om digitale markeder) ikke må hente data fra IoT-enheder (Internet of Things), fordi man ikke vil have store datamonopoler, men at man på det finansielle område har valgt, at de er velkomne til at hente yderligere data – selv om det faktisk kan være sensitive oplysninger for forbrugerne. Vi kunne godt tænke os, at man genovervejede, om man ikke skulle have de samme regler som for dataforordningen løftet over her for at sikre forbrugerbeskyttelsen.

Vi ærgrer os også lidt over, at man ikke har kigget mere på tværs, bl.a. fordi der er mange data både fra det offentlige og fra andre dataspaces, som giver god mening at dele i det her økosystem.

Vi synes grundlæggende, at der er noget, som ikke er afspejlet i regeringens forhandlingsoplæg til jer. Med denne datadelingsordning pålægger man dem, der skal stille data til rådighed, en relativt stor omkostning. En digital infrastruktur til deling af data er ikke gratis at bygge. Der er noget omkostningsdækning i forslaget, men det er meget snævert. Det er heller ikke alle data i en finansiell virksomhed, som ligger i struktureret form og er klar til at dele. Der kan stadig være ting på papir – hvordan skal det deles? Hele omkostningen ved at få det digitaliseret er ikke rigtig tænkt ind. Derfor synes vi ikke, at omkostningerne – som forslaget ser ud nu – afspejler de samfundsmæssige gevinster, man forventer at opnå. Vores forslag er, at man prøver at snævre det ind og i stedet starter med nogle use cases. PensionsInfo er et godt eksempel på en use case, der faktisk fungerer og skaber stor værdi for forbrugerne. I dataforordningen ligger der også desuden regler for omkostningsdækning, som giver mulighed for at få dækket omkostninger ved omstillingen, så jeg synes, at der mangler noget parallelitet.

Desuden er det ret centralt, at konkurrencefølsomme data kan undtages. Det er overhovedet ikke adresseret i regeringens forhandlingsoplæg. Vi kunne meget godt tænke os, at man drøftede, om ikke man på en eller anden måde skal sikre mulighed for at undtage konkurrencefølsomme oplysninger fra forslaget og så inkludere deling af øvrige kundedata og produktdata, hvor det giver rigtig god mening for kunderne.

Vi savner også lidt det syn på lige konkurrencevilkår, at FISP'erne og de store techvirksomheder skal dele data tilbage, så forbrugeren har mulighed for at dele data hele vejen rundt i systemet, og det ikke kun går den ene vej.

Vi kan se fra PSD2, som angår betalingskontodata – altså et snævert område i forhold til dette forslag om adgang til finansielle data – at det tog relativt lang tid at få infrastrukturen på plads. Vi synes, at 18 måneder til at etablere datadelingsordninger, og det halve år, der er afsat i forordningen til faktisk at bygge infrastrukturen, er urealistisk. Der er behov for mere tid til implementeringen.

Alex Ahrendtsen (DF): Hvad er en FISP? Det, I siger, er meget fornuftigt, så hvorfor er forordningen endt, som den er endt?

Marianne Bigum (SF): Har I været i kontakt med departementet eller ministeriet om det, og hvad har de eventuelt sagt?

Kim Valentin (V): Kan der ikke findes en intern optimering i at digitalisere? I siger, at der er en omkostning ved at gøre det eksternt – det kan jeg godt forstå, men der er jo mange virksomheder, som bliver tvunget ind i en digitalisering, hvis de ikke er digitale i dag, og så får de en intern optimering i det. Det skal de vel ikke have betaling for.

Kan der ligge en komparativ fordel i det for danske virksomheder, som plejer at være rimelig digitale, eller er danske virksomheder bare nogenlunde på niveau med resten af Europa?

Christian Friis Bach (RV): Kunne I sige lidt om de europæiske positioner? Hvem driver det, og hvem er for og imod?

Sigrid Floor Toft: Til Marianne Bigum: Vi har selvfølgelig haft en løbende dialog med Finanstilsynet om det, og erhvervsministeren har også svaret på vores foretræde i erhvervsudvalget. Der er lidt uenighed om det med konkurrencefølsomme oplysninger, men eller har erhvervsministeren tilkendegivet, at de også ser en del af vores bekymringer, også hvad angår tidsfrist. Vi kan som sagt bare ikke se det afspejlet i det forhandlingsoplæg, der lander hos jer.

Christian Friis Bach spørger til de europæiske positioner. Det er i høj grad drevet af fintechsektoren, som har et ønske om at få adgang til data. Den finansielle sektor er lidt ambivalent, og vi kan godt se potentialet i at kunderne kan dele deres data. Vi har allerede en del ordninger herhjemme, som den danske forsikrings- og pensionssektor har indført frivilligt uden regulatorisk indblanding, så vi synes egentlig, at vi godt kan finde ud af at gøre det, når det er til fordel for kunderne.

Til Alex Ahrendtsen: FISP står for financial information service provider. Forslaget omfatter finansielle virksomheder som dataholdere, og så er der databrugere, som kan repræsentere kunderne. Der er andre virksomheder som f.eks. fintech, der ikke er omfattet af den finansielle regulering, men som skal godkendes af Finanstilsynet til at hente data fra datadelingsordningerne. Det vil typisk være fintech eller andre mindre virksomheder, som vil kunne hente data ud af systemet, men ikke ville skulle levere noget tilbage.

Den fungerende formand (Kim Valentin): Vi siger tak, fordi I har været her. Jeg vil lægge op til, at vi i udvalget senere på mødet formulerer nogle spørgsmål til ministeren. Man kan også stille individuelle spørgsmål.

Punkt 4. Rådsmøde nr. 3988 (udenrigsanliggender – handel) den 27. november 2023

EUU alm. del (20231) – Bilag 140 (kommenteret dagsorden)

Udenrigsministeren (Lars Løkke Rasmussen): Rådsmødet falder sammen med et møde i Barcelona med fokus på Israel og Palæstina, hvor en række arabiske udenrigsministre deltager. Det er uafklaret for nærværende, hvorvidt jeg selv deltager. I hvert fald deltager Danmark, og positionerne vil være de samme, uanset hvem der sidder i stolen.

Samtlige punkter forelægges til orientering.

EU's igangværende handelsforhandlinger under den uformelle frokostdrøftelse

Handelsaftaler udgør en vigtig brik i arbejdet med at styrke EU's økonomiske sikkerhed og modstandskraft i en tid med geopolitiske spændinger og pres på forsyningskæderne.

Drøftelserne ventes især at samle sig om Mercosuraftalen, som befinder sig i en afgørende fase af forhandlingerne. Det er muligt, at Kommissionen i løbet af de kommende uger vil kunne nå til enighed med Mercosurlandene om de sidste tilpasninger i forhold til den politiske enighed fra 2019, så vi kan komme videre i processen med at færdiggøre handelsaftalen.

Der er dog fortsat uenigheder mellem parterne, og vi ved ikke endnu, hvordan udfaldet af det argentinske valg eventuelt vil påvirke processen.

Regeringen lægger generelt vægt på, at vi kommer hurtigt videre med den strategiske allianceopbygning gennem handelspolitikken, så vi ikke overlader pladsen til andre lande, der ikke nødvendigvis deler vores interesser og værdier.

1. WTO: Forberedelse af WTOs 13. ministerkonference (MC13)

– *Status*

Rådsmøde 3988 – Bilag 1 (samlenotat side 2)

EUU alm. del (20222) – Bilag 565 (udvalgsmødereferat side 820 FO, forhandlingsoplæg vedr. WTO forelagt 17/5-23)

Udenrigsministeren (Lars Løkke Rasmussen): Der ventes en kort drøftelse af den kommende 13. WTO-ministerkonference i Abu Dhabi i februar 2024 (MC13).

På udvalgsmødet den 17. maj 2023, hvor jeg forelagde forhandlingsoplæg om WTO, havde vi en grundig drøftelse af WTO og betydningen af organisationen for Danmark og den globale handel. Jeg skitserede bl.a. perspektiverne for den kommende ministerkonference. Forhandlingerne i Genève var dengang ikke nået langt. Siden er der kommet mere klarhed om, hvad vi kan forvente os af den kommende ministerkonference. Der mangler stadig at falde mange brikker på plads, men håbet er, at der kan opnås enighed om en pakke, der bl.a. rummer visse reformer af WTO, herunder muligvis reformer af tvistbilæggesystemet. Det vil være meget positivt, hvis det lykkes, men det er endnu for tidligt at sige.

Konferencen er allerede af WTO's generalsekretær, Ngozi Okonjo-Iweala, blevet døbt en reformkonference i håbet om lige netop reformer, som netop er en hovedprioritet for Danmark.

Derudover hilser regeringen det velkommen, at der i sidste måned blev opnået enighed om en beslutning, der hjælper de mindst udviklede lande (LDC'erne) i overgangen fra LDC-status, så overgangen ikke bliver så brat. Det er en mindre, men dog principiel aftale, der viser, at organisationen er i stand til at levere resultater – også mellem ministerkonferencerne.

Jeg vil vende tilbage til udvalget i starten af 2024, dels med en orientering forud for ministerkonferencen og det tilhørende rådsmøde for handelsministrene, dels med afholdelse af en teknisk gennemgang for udvalgsmedlemmerne om WTO og ministerkonferencen, sådan som det blev aftalt i maj 2023, da jeg forelagde forhandlingsoplægget om WTO.

Søren Søndergaard: Jeg mener, at aftalen om TRIPS-waiveren om covid-19-vacciner blev indgået i juni 2022, så udviklingslandene kunne få nemmere adgang til vacciner. Vi syntes, at det var en utilstrækkelig aftale, men det var i hvert fald et skridt i den rigtige retning, og udviklingslandene ønsker, at den bliver forlænget. Spørgsmålet er, hvad Danmark og EU mener. I samlenotet står der: »Endvidere ønsker regeringen, at toldfriheden for handel med digitale produkter forlænges og at det nuværende beskyttelsesniveau for IP-rettigheider i TRIPS-aftalen fastholdes.« Hvordan skal det præcis forstås? Skal det forstås sådan, at Danmark ikke støtter udviklingslandenes fortsatte adgang til covid-19-vaccinerne, eller støtter Danmark, at udviklingslandene kan redde deres befolkninger fra at dø af covid-19?

Udenrigsministeren (Lars Løkke Rasmussen): I oktober 2023 kom der en fact finding-rapport om diagnosticerings- og behandlingsmidler til covid-19 initieret af USA's internationale handelskommission, som ventes at indgå i mange landes stillingtagen til spørgsmålet om udvidelse af waiveren. Hverken vi eller EU har endnu taget stilling til rapporten. Men det er en prioritet for os at fastholde det nuværende beskyttelsesniveau, og derfor er vores tilgang, at der skal være en klar afgrænsning, og at vi ikke skal udvide området uden for covid-19, hvis vi skal udvide aftalen om vacciner til også at omfatte diagnosticerings- og behandlingsmidler.

Man kan se forskelligt på, hvordan man beskytter patentrettigheder, hvis man i øvrigt ønsker at fremme et investeringsklima, hvor der investeres i forskning og innovation. Der er et balancepunkt, hvor regeringen og Enhedslisten ikke nødvendigvis sætter balancen det samme sted.

Theresa Scavenius (UFG): Hvad er det egentlig konkret, vi arbejder med? Det er nemt at sige bæredygtighed, men hvad er den danske position mere konkret?

Udenrigsministeren (Lars Løkke Rasmussen): Jeg lagde op til, at vi kommer tilbage til det, når vi nærmer os møderne, så det synes jeg, at vi skal blive enige om at gøre. Men bæredygtighed i WTO-sammenhænge handler bl.a. om at gøre det nemmere og billigere at handle med klimavenlige produkter og tjenesteydelser og sikre, at verdenshandelen også inden for de parametre understøtter en gnidningsløs grøn omstilling.

Christian Friis Bach (RV): Jeg håber, at den danske position er, at vi ikke ønsker en svækkelse af tvistbilæggessystemet. Det er der andre lande, der ønsker, og jeg håber, at vi står fast. Tvistbilæggessystemet er unikt, og vi skal kæmpe for at bevare det.

Jeg noterede ligesom Søren Søndergaard sætningen, »at det nuværende beskyttelsesniveau for IP-rettigheider i TRIPS-aftalen skal fastholdes.« Uden at det skal udvikle sig til et historieforedrag, er der en form for historisk uretfærdighed i det. Danmark indførte medicinpatenter meget sent, fordi

vores primære medicinindustri var baseret på penicillin, som ikke kan patenteres, fordi det er et naturligt produkt. Derfor havde vi ikke behov for medicinpatenter, så vi kunne stjæle fra de andre helt op til 70'erne, som jeg husker det. Men nu siger vi til ulandene, at de skal have patenter på et meget tidligere niveau i deres udvikling, end det Danmark f.eks. valgte.

Vi har lige diskuteret EU's lægemiddelstrategi, hvor medicinalvirksomheder i Danmark og Europa skal have færre år, fordi vi har erkendt, at de nuværende medicinpriser ikke er til at håndtere for patienter og heller ikke for regionerne her på hjemmefronten. Derfor ser vi på at tilpasse den europæiske medicinalpatentstrategi for at sikre en bedre balance. På den baggrund mener jeg, at det er en forkert dansk position, hvis vi ikke ønsker at forlænge TRIPS-waiveren. Jeg opfordrer til, at man går konstruktivt ind i det, og i øvrigt får vi brug for det på andre teknologier som f.eks. grøn teknologi og klima, for ellers kan ulandene ikke komme med.

Udenrigsministeren (Lars Løkke Rasmussen): Vi ser helt ens på spørgsmålet om tvistbilæggelsessystemet, og jeg er enig i strategien og indfaldsvinklen. Det er en tung dansk prioritet at stå vagt om det også med f.eks. en appellmulighed. Der lægges arm om spørgsmålet, for amerikanerne ser noget anderledes på det, end vi gør.

Hvad angår patentrettigheder lytter jeg til holdningstilkendegivelsen. Vi kan se lidt forskelligt på værdien af og implikationen af at beskytte patentrettigheder, og det er fair nok. Det ligger regeringen og mig relativt meget på sinde, også med afsæt i hvilken økonomi og kompetencer vi har i Danmark. Det indgår også i hele spørgsmålet om ny europæisk lægemiddellovgivning, hvor der er en afvejning mellem en databeskyttelsesperiode og adgang til ny medicin på Europas apoteker osv. Men det er ikke den diskussion, vi skal have her. Vores tilgang er, at vi er nødt til at sikre rammevilkår omkring vores medicinalvirksomheder, som er milde sammenlignet med det, man tilbyder andre steder, f.eks. USA.

2. EU's handelsrelationer til USA

– Status

Rådsmøde 3988 – Bilag 1 (samlenotat side 4)

KOM (2023) 0327 – Bilag 3 (skriftlig forelæggelse vedr. forhandlinger med USA af 29/6-23)

EUU alm. del (20222) – Bilag 565 (udvalgsmødereferat side 827, senest behandlet i EUU 17/5-23)

Se også debatten under punkt 6a.

Udenrigsministeren (Lars Løkke Rasmussen): Der forventes en drøftelse, der naturligt vil afspejle den brede støtte i EU til et tæt og stærkt transatlantisk partnerskab med USA, også på det handelspolitiske område. Det støtter regeringen naturligvis fuldt ud.

Konkret ventes drøftelsen at koncentrere sig om de tre samme problemstillinger som på rådsmødet i maj 2023.

Det drejer sig for det første om forhandlingerne vedrørende en bilateral aftale om kritiske mineraler, som udvalget blev orienteret skriftligt om i sommer. En sådan aftale skal sikre EU samme status som USA og USA's frihandelsaftalepartnere ved produktion af elbiler og batterier. Det vil give EU-virksomheder samme adgang til nogle af subsidieordningerne under den amerikanske klimalovgivningspakke (US IRA). Forhåbentlig vil det snart lykkes at nå i mål med forhandlingerne. I givet fald vil nogle af udfordringerne ved US IRA kunne blive løst – men ikke alle. Der er fortsat risiko for, at nogle danske og europæiske virksomheders konkurrencevilkår forringes, og at nogle investeringer trækkes fra EU til USA. Det holder vi øje med.

Samtidig vil danske virksomheder kunne nyde godt af de store klimapolitiske ambitioner i USA, som US IRA er udtryk for, ligesom vi skal huske på, at massive amerikanske grønne investeringer jo generelt vil have meget positive konsekvenser for den grønne omstilling og klimaet globalt.

For det andet har EU og USA arbejdet på at nå til enighed om en aftale om bæredygtigt stål og aluminium. Det er en udløber af uenigheden om den straffold, som USA's daværende præsident Donald Trump lagde på europæisk stål og aluminium i 2018. Som situationen ser ud lige nu, bliver det dog vanskeligt at nå til enighed i den nærmeste fremtid. Det mest sandsynlige er derfor, at man i første omgang vil nøjes med at tilpasse og forlænge den midlertidige gensidige suspension af tolden, som EU og USA blev enige om i 2021, der ellers står til at udløbe ved udgangen af 2023.

For det tredje ventes det næste møde i Det Transatlantiske Handels- og Teknologiråd (TTC) berørt på det kommende rådsmøde. Mødet ventes at finde sted i Washington i starten af 2024, datoen er endnu ikke meldt ud. TTC er et centralt forum for det transatlantiske økonomiske samarbejde og har bevist sit værd gennem dialog om globale spørgsmål om sanktioner og strategisk konkurrence. Derudover kommer dets værdi til udtryk i form af gradvise fremskridt i de handelspolitiske og teknologiske spor, f.eks. handelslettelser, der gør transatlantisk handel mere smidig, og udvikling af fælles teknologistandarder.

Fra dansk side ser vi gerne et bredere og dybere økonomisk samarbejde med USA, bl.a. i handelssporet med styrket koordination af investeringer og forsyningskæder til den grønne omstilling.

Theresa Scavenius (UFG): Det centrale i diskussionen om vores relation til USA er lige nu diskussionen i Europa om statsstøtte – hvordan vi betragter investeringer i grønne teknologier og grønne virksomheder. Er der ved at ske et holdningsskifte i Europa, så det ikke bare skal være en markedsbaseret tilgang til den grønne omstilling, men at vi også kan tænke i statsejerskab og statsstøtte? Både for at matche noget af det, USA gør, men også fordi der er en bekymring omkring den europæiske vindindustri. Kommer vi til at miste den på samme måde, som vi mistede solcelleindustrien, fordi vi ikke formår at skabe en mere statsstøttebaseret industripolitik? Har ministeren en holdning til det, og hvor står de europæiske lande?

Udenrigsministeren (Lars Løkke Rasmussen): Statsstøtte og holdningsskift er et meget stort tema. Der er i hvert fald et skifte – om det er et skifte, der er initieret af holdninger eller ren refleksion over, hvordan verden ser ud, er nok svært at gøre sig til dommer over, for det kan være forskellige ting, der trækker i de forskellige lande. Men der er i Europa nu åbnet op for, at det, jeg havde nær sagt monster, der ellers var lagt i graven – statsstøtte – på en eller anden måde kan se dagens lys igen i en struktureret og reguleret form. I alle Europas lande diskuteres det, hvordan man skal gribe det an, og det gælder også i Danmark.

US IRA'en skaber nogle voldsomme incitamenten og i øvrigt på en ret ubureaukratisk måde, fordi man primært bruger skatteinstrumentet. Det risikerer at fjerne level playing field. Det er godt for den grønne omstilling, at USA vil det, men det er ikke nødvendigvis godt for ligelige konkurrencevilkår mellem Europa og USA, og der er brug for et europæisk gensvar. Statsstøtte er en del af det, som man bliver nødt til at forholde sig pragmatisk til, selv om man sagtens – i hvert fald for mit vedkommende – kan have en række holdningsmæssige reservationer.

Der er en iboende risiko for, at statsstøtte i Europa som redskab til at stå stærkere over for både USA og Kina bliver et kapløb mod bunden mellem Europas egne lande. Der pågår en diskussion om, at virksomheder i deres lokaliseringsovervejelser måske starter med at overveje, om de skal placere sig i Europa eller USA, afhængigt af hvilke incitamenten der er bedst. Hvis de beslutter sig for Europa i lyset af det hele, så begynder de at tænke over, om det skal være f.eks. Danmark, Tyskland, Spanien eller Nederlandene, på baggrund af hvem der stiller op med det største sugerør ned i statskassen. Det er en kæmpe diskussion, som vi desværre er nødt til at have, og jeg siger »desværre«, for verden havde været bedre, hvis statsstøtte ikke blev introduceret nogen steder, og det var en reel åben og fri konkurrence. Men i lyset af ambitionen om strategisk autonomi osv. er det en given sag, at vi er nødt til at bruge det instrument. Andre kan havde det holdningsmæssigt lettere med det, end jeg har, men det er ikke så afgørende – det fører samme sted hen. Den verden, vi lever i, byder sig til med nogle realiteter, vi er nødt til at forholde os til, og dette er desværre en af dem.

Kim Valentin (V): Danmark har vist aldrig vundet et kapløb om statsstøtte.

Ministerens sagde, at den midlertidige aftale med USA om stål og aluminium udløber ved årsskiftet, og at den muligvis bliver forlænget. Men vi står lige foran årsskiftet. Er der ikke nogen virksomheder, som presser helt vildt på for at få en afklaring på det? Kan det ikke blive til et relativt stort problem, når vi går ind i et valgår?

Udenrigsministeren (Lars Løkke Rasmussen): Den mest sandsynlige løsning er, at suspensionen forlænges, hvilket operationelt er relativt nemt, hvis man kan blive enige om det. Det er en

strafold indført af Donald Trump, da han var præsident, men der er en ambition om at forhandle et fremadrettet regime, så man starter med at suspendere strafolden. Det ville være bedre med et permanent fremadrettet regime, men hvis man ikke når det, tror jeg, at det er relativt sikkert, at man forlænger suspensionen.

Theresa Scavenius (UFG): Hvad angår Kim Valentins pointe har vi faktisk i Danmark vundet på at give statsstøtte til vores vindindustri. Grundlæggende er der masser af udfordringer med statsstøtte, men det allerbedste instrument er regulering og forbud mod meget forurenende industrier. Måske kan ministeren også på et tidspunkt have en pragmatisk tilgang til det. Her er det mere relevant at diskutere EU's politik, og det, jeg ser, er bare lidt inkonsistent. Bliver vi nødt til at slække på nogle af EU's miljø- og klimamålsætninger? Ministeren siger, at det handler om at gøre det nemmere og billigere, men meget af det, der gør det besværligt og dyrere, er netop miljø- og klimakrav. Det kan vi have forskellige politiske holdninger til, men spørgsmålet er bare, hvordan det harmonerer med EU's øvrige politik?

Udenrigsministeren (Lars Løkke Rasmussen): Man kan give statsstøtte på mange måder. I Danmark har vi haft programmer, hvor vi har givet subsidier til noget bestemt energiproduktion, uden at vi har været nede omkring den enkelte virksomhed. Men de nye regimer muliggør, at man går helt ned omkring den enkelte virksomhed, og at man kan give konkret etableringstilskud. Det skal man være meget opmærksom på både på europæisk og nationalt plan. Jeg vil lige gøre opmærksom på, at det er erhvervsministerens ressort.

Afhængigt af om en virksomhed vælger at bygge nord eller syd for grænsen, kan der være x hundrede millioner euro med syd for grænsen, og nord for grænsen er der et andet beløb. Det er det bal, vi har åbnet, og det er i fuld gang. De andre europæiske lande har vedtaget ret store programmer med signifikante milliarder af eurobeløb til at understøtte det, og det kommer til at have betydning for virksomhedernes lokaliseringsovervejelser. Det er bare et faktum. Det er født ud af en overvejelse om, at når USA trækker fra med US IRA, skal der være et europæisk gensvar, hvilket er fornuftigt. Men man skal bare være opmærksom på, at Europa ikke er en føderation, vi er ikke USA, men 27 medlemslande, hvor det implementeres forskelligt. Dermed er der i hvert fald en risiko for, at nogle virksomheder i virkeligheden ikke overvejer, om det skal være Europa eller USA, men hvilket land i Europa, afhængigt af hvem der sætter flest skatteborgerpenge bag.

Selv om vi måske er et af de lande, der har den mest solide offentlige økonomi, er vi ikke noget kæmpe land, og vi har også en disciplin omkring f.eks. gældsætning, der gør, at vi ikke bare trækker blankocheckhæftet frem. Derfor mener jeg helt overordnet strategisk, at vi som et land med en lille åben økonomi skal slås for at have lige konkurrencevilkår alle steder, vi kan, f.eks. i WTO og EU. Jeg bliver aldrig forelsket i tanken om statsstøtte, men det er fair nok, at vi har forskellige tilgange til det.

3. EU-Chile interim handelsaftale – EU-Kommissionens forslag til Rådets afgørelser om hhv. indgåelse og undertegnelse på Den Europæiske Unions vegne af interimsaftalen om handel mellem Den Europæiske Union og Republikken Chile

– *Orientering fra formandskabet*

KOM (2023) 0434, KOM (2023) 0435

Rådsmøde 3988 – Bilag 1 (samlenotat side 7)

EUU alm. del (20171) – Bilag 70 (udvalgsmødereferat side 35 FO, forhandlingsoplæg forelagt 6/10-17)

Udenrigsministeren (Lars Løkke Rasmussen): Punktet forelægges sammen med punktet om en avanceret rammeaftale mellem EU og Chile til orientering, da de to aftaler er en del af et fælles aftalekompleks. Interimhandelsaftalen er EU's enekompetence. Den vedtages med kvalificeret flertal i Rådet og kan træde i kraft hurtigt. Den vil gælde, indtil rammeaftalen træder i kraft. Det er vigtigt for EU's troværdighed som partner. Rammeaftalen skal ratificeres i de enkelte medlemslande. Der er redegjort nærmere i samlenotaterne for sammenhængen mellem de to aftaler.

Forhandlingerne om aftalerne blev forelagt Europaudvalget i 2017 og blev afsluttet med en politisk aftale i december 2022. Siden da er teksterne blevet gennemgået af juristerne og oversat til alle EU's officielle sprog. Aftalerne er nu klar til undertegnelse og indgåelse. Det er forventningen, at undertegnelse vil ske i løbet af december. Regeringen støtter fuldt ud aftalerne. Det er der flere tungtvejende grunde til.

Aftalerne med Chile kommer på et vigtigt tidspunkt og fremmer EU's økonomiske og politiske interesser. I en tid præget af geopolitiske spændinger bidrager de til at styrke vores partnerskab med et vigtigt land i Latinamerika. De bidrager til EU's strategiske allianceopbygning og globale engagement, især med landene i det globale syd.

Aftalerne vil endvidere fremme handel og investeringer mellem EU og Chile. Det kan også komme dansk erhvervsliv og danske investorer til gode. Derudover kan aftalerne ikke mindst få positiv betydning for vores forsyningssikkerhed. Det gælder især i forhold til den grønne omstilling gennem adgang til bl.a. Chiles store reserver af litium og kobber.

Regeringen tilslutter sig derfor, at aftalerne med Chile undertegnes og træder i kraft hurtigst muligt.

Søren Søndergaard: Jeg husker det legendariske møde i 2017 fuldstændig præcist. ISDS-mekanismen (investeringsbeskyttelse og tvistbilæggelse i investeringssager) blev grundigt diskuteret, og fordi ISDS-mekanismen indgår i aftalen med Chile, var vi nogle, som rejste problematikken om, hvilke risici det kunne betyde for, at disse lande kunne tage skridt til f.eks. at sikre miljøet. Men der står noget lidt andet nu i samlenotatet:

»samtidig vil EU-investorer få mulighed for at foretage investeringer i Chile på lige vilkår som chilenske investorer. Dette gælder også i energi- og råstofsektoren, hvilket kan få positive virkninger for den grønne omstilling, forsyningssikkerhed og økonomi gennem adgang« osv.

Jeg anfægter ikke det sidste om forsyningssikkerhed og økonomi, men måske det med den grønne omstilling. Har vi ikke lige oplevet, at Danmark på grund af ISDS-mekanismen i energichartertraktaten er blevet sagsøgt for 700 millioner for at beskatte inflationsbaronerne? Risikerer man ikke et

erstatningskrav, hvis man f.eks. indfører en effektiv beskatning af olieindustrien i Chile, fordi man ønsker at styrke den grønne omstilling? Er risikoen ikke, at man blokerer den grønne omstilling i et land som Chile med ISDS-mekanismen? Vil ministeren kigge nærmere på det i forhandlingerne?

Udenrigsministeren (Lars Løkke Rasmussen): Spørgsmålene afslører vel en ideologisk forskel i vores tænkning. Min tænkning og den konventionelle tænkning er, at investeringsbeskyttelse er en nødvendighed for at fremme investeringslysten. Det bliver så sat over for, at investeringsbeskyttelse fratager det politiske niveau, der har indgået de internationale aftaler, muligheden for f.eks. arbitrær beskatning – for at sætte det på spidsen. Jeg tror, at der gemmer sig en gedigen holdningsmæssig diskussion bagved, og for mig at se handler det om balancer. Jeg er ikke i tvivl om – og det tror jeg heller ikke, at hverken det internationale investeringsmiljø eller EU er – at investeringsbeskyttelse, det vil sige stabile forudsigelige rammer for udenlandske investorer, er et grundlæggende vilkår, hvis man vil fremme investering og dermed også fremme investeringer i grøn omstilling.

Theresa Scavenius (UFG): Man kan sige meget om det ud fra et miljø- og klimamæssigt perspektiv, men det relevante her er måske, hvad sammenhængen er med den øvrige europæiske politik? Som jeg læser det, er det en handelsaftale, der gør det muligt at øge eksporten af bl.a. kødproduktion. Til gengæld kan vi så øge importen af råmaterialer, og det kan der sikkert være god ræson i ud fra et økonomisk perspektiv, men det klinger bare dårligt med al Europas miljø- og klimapolitik. Hvordan vurderer ministeren, at handelsaftalen gør os bedre i stand til at leve op til Europas øvrige krav til miljø og klima?

I bl.a. handelsaftalen med New Zealand havde man en begrænsning af intensivt opdræt, og der er mere fokus på søfartsorganisationens samhandel, hvor man forsøger at begrænse enten udledninger eller intensivt landbrug. Hvordan hænger handelsaftalen sammen med vores muligheder i Europa for at gennemføre den politik, vi er blevet enige om? Det gælder f.eks. CBAM (CO₂-grænsetilpasningsmekanismen) og opstramning af CO₂-kvoter.

Det nævnes, at man kan revidere på baggrund af bæredygtighedsbestemmelserne, og at man altid kan åbne det kapitel. Ser ministeren muligheder og interesser i at åbne det, hvis man ikke synes, at aftalen leverer det, den skulle, på miljø- og klimaområdet?

Udenrigsministeren (Lars Løkke Rasmussen): Vi skal lige indgå aftalen, før vi tager stilling til, om vi i givet fald skal genåbne den.

Aftalen handler bl.a. om at gøre det nemmere og billigere at handle med klimavenlige produkter og tjenesteydelser og at sikre, at verdenshandelen kan finde sted gnidningsløst også inden for de parametre, der understøtter grøn omstilling. Hvis vi vil den grønne omstilling, har vi bl.a. brug for forskellige råstoffer, som vi inden for denne aftale vil kunne købe fra Chile, og som er nødvendige for at kunne have en europæisk grøn techindustri. Og så er handelsaftaler balancerede, for modparten vil også handle ud fra deres interesser, og det er det, instrumentet går ud på. Der er fundet en ramme, hvor der er basis for kontinuerlig politisk dialog og samarbejde, og spørgsmål om f.eks. bæredygtighed, ligestilling og arbejdstagerrettigheder ligger os på sinde og er reguleret, så det ikke er ren junglelov.

4. EU-Chile avanceret rammeaftale – EU-Kommissionens forslag til Rådets afgørelser om hhv. indgåelse og undertegnelse på Den Europæiske Unions vegne og midlertidig anvendelse af den avancerede rammeaftale mellem Den Europæiske Union og dens medlemsstater på den ene side og Republikken Chile på den anden side

- *Sagen er ikke på dagsordenen til rådsmødet (udenrigsanliggender – handel) den 27. november 2023, men forventes vedtaget på et kommende rådsmøde parallelt med interimsaftalen mellem EU og Chile*

KOM (2023) 0432, KOM (2023) 0431

Rådsmøde 3988 – Bilag 1 (sammenotat side 10)

EUU alm. del (20171) – Bilag 70 (udvalgsmødereferat side 35 FO, forhandlingsoplæg forelagt 6/10-17)

Punkt 3 og 4 blev behandlet samlet under punkt 3.

5. Eventuelt

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

6. Siden sidst

a) Critical Raw Materials Club

Punktet fremgår ikke af dagsordenen, men blev tilføjet under mødet.

Udenrigsministeren (Lars Løkke Rasmussen): Kommissionsformand Ursula von der Leyen ventes at lancere dette samarbejdsforum under COP28 (FN's klimakonference 2023) som et handelspolitisk initiativ til at understøtte åben strategisk autonomi og EU's modstandskraft og økonomiske sikkerhed. Formålet er at bringe ressourcestærke lande sammen om at adressere den langsigtede udfordring med at sikre en stabil og bæredygtig adgang til kritiske råstoffer til den grønne omstilling. Fra dansk side ser vi positivt på initiativet og agter at tilslutte os det.

Marianne Bigum (SF): Bæredygtige råmaterialer nævnes både i forbindelse med Critical Raw Materials Club og i samlenotatet om et globalt samarbejde om bæredygtigt stål og aluminium under punktet om EU's handelsrelationer til USA. Men der er ikke noget, der hedder bæredygtige råvarer og råmaterialer. Alting kommer med en miljøpåvirkning, og hvis nogle af vores virksomheder sagde, at de har bæredygtigt aluminium eller stål, ville de få en dom fra Forbrugerombudsmanden, for det ville være greenwashing. Så hvordan defineres bæredygtige råmaterialer?

Jeg er helt med på, at vi kigger ind i mangel på kritiske råvarer, og nu bliver der lagt op til et handelspolitisk initiativ for at sikre adgang til stabile og bæredygtige råvarer. Men i hvor høj grad kommer vi til at kigge mere ind i cirkulær økonomi for også at begrænse efterspørgslen? Det er ikke nødvendigvis negativt, det handler om at øge genanvendelsen, og om at skabe produkter, som bruger råvarerne mere effektivt, så vi også på den måde ruste os bedre til en fremtid, hvor der kommer til at mangle råvarer, og hvor alle råvarer og råmaterialer – både de kritiske og de almindelige – har en miljøpåvirkning.

Udenrigsministeren (Lars Løkke Rasmussen): Det er nok så omfangsrigt, at jeg ikke kan give et fyldestgørende svar, for Marianne Bigum har selvfølgelig ret i, at man ikke kan tage sjældne jordarter eller andre former for råmateriale op, uden at der er en miljøpåvirkning. Det bæredygtige ligger i at gøre det på en på alle måder ordentlig måde, så man minimerer miljøpåvirkningen, reetablerer og tager sociale hensyn – alle de hensyn, der indgår i vores handelsaftaler som en vision. Det vil jeg godt prøve på, at vi kan få uddybet. Det er ikke kernen af mine egne kompetencer eller ressortansvar, så hvis man vil ind i en diskussion om det materielle grundlag bag, skal man nok tage en diskussion med en anden minister end mig.

Den fungerende formand (Kim Valentin): Det svar kan jeg godt forstå. Hvis det er meget vigtigt at få besvaret kan udvalget stille spørgsmålet til Erhvervsministeren, som sikkert kan svare på det.

b) Handelsaftalen mellem EU og New Zealand

Punktet fremgår ikke af dagsordenen, men blev tilføjet under mødet.

Udenrigsministeren (Lars Løkke Rasmussen): Europa-Parlamentet gav den 22. november 2023 sit samtykke til handelsaftalen mellem EU og New Zealand, der formelt blev undertegnet af

8. europaudvalgsmøde 24/11 2023

Rådet i juli. Aftalen ventes nu at blive formelt godkendt på rådsmødet på mandag. Når New Zealand også har ratificeret, vil aftalen træde i kraft.

Medlemmerne havde ingen kommentarer til dette punkt.

Punkt 5. Rådsmøde nr. 3987 (beskæftigelse, socialpolitik, sundhed og forbrugerbeskyttelse – social- og beskæftigelsesdelen) den 27.-28. november 2023

EUU alm. del (20231) – Bilag 140 (kommenteret dagsorden)

Beskæftigelsesministeren (Ane Halsboe-Jørgensen): Alle punkter forelægges til orientering.

1. Det Europæiske Semester 2024

– *Orienterende debat og godkendelse*

KOM (2023) 0900, KOM (2023) 0901, KOM (2023) 0904

Rådsmøde 3987 – Bilag 2 (samlenotat side 2)

Beskæftigelsesministeren (Ane Halsboe-Jørgensen): Punktet består denne gang af tre dele:

- En politisk drøftelse om grønne overenskomster.
- En præsentation fra Kommissionen af den såkaldte efterårspakke.
- En vedtagelse af hovedbudskaber fra Beskæftigelseskomitéen (EMCO) og Komitéen for Social Beskyttelse (SPC) om implementering af EU's rådshenstilling om fair grøn omstilling.

Grønne overenskomster

Det er et relativt nyt begreb, som dækker over overenskomster, som – ud over at rammesætte løn- og ansættelsesvilkår – også indeholder bestemmelser om, hvordan arbejdspladserne skal håndtere den grønne omstilling og konsekvenserne af klimaforandringerne.

I hvert fald på dansk jord har arbejdsmarkedets parter vist sig parate og kapable til at løse store udfordringer igennem deres mere end 100 år lange danske samarbejde. Den grønne omstilling er en samfundsomvæltning, der kræver bredt samarbejde for at lykkes og for at få alle med. Men det sagt så vil det i Danmark altid være arbejdsmarkedets parter, der bestemmer indholdet af deres overenskomster, og det er der også respekt for i EU.

Efterårspakken

Efterårspakken markerer starten på næste års europæiske semester.

Særligt relevant for EPSCO-rådsformationen er udkastet til den fælles beskæftigelsesrapport, der skal vedtages på EPSCO-rådsmødet i marts 2024. Rapporten udarbejdes hvert år og er en uddybende analyse af udviklingen på beskæftigelses- og socialområdet i medlemslandene.

I år har Kommissionen også fremsat deres bebudede forslag til en EU-ramme for social konvergens, som kom den 21. november 2024.

Der er ikke lagt op til videre drøftelse på baggrund af Kommissionens præsentation. Regeringen mener fortsat, som jeg tidligere har orienteret udvalget om, at de allerede eksisterende og velafprøvede instrumenter i det europæiske semester er tilstrækkelige til at bidrage til opadgående social konvergens i EU. Der skal ikke træffes beslutninger om forslaget før forventeligt i marts.

Implementering af EU's rådshenstilling om retfærdig grøn omstilling

Endelig vil vi på rådsmødet vedtage hovedbudskaber fra Beskæftigelseskomitéen og Komitéen for Social Beskyttelse om implementering af EU's rådshenstilling om retfærdig grøn omstilling.

Medlemmerne havde ingen kommentarer til dette punkt.

2. Sociale Investeringer

– *Orienterende debat og godkendelse*

Rådsmøde 3987 – Bilag 2 (samlenotat side 6)

Beskæftigelsesministeren (Ane Halsboe-Jørgensen): Der er lagt op til en drøftelse i tre dele:

- En politisk drøftelse om sociale investeringer.
- Det spanske formandskab vil præsentere deres arbejde med sociale investeringer og EU's finanspolitiske ramme.
- Punktet sluttet af med en præsentation af en udtalelse om sociale investeringer fra Beskæftigelseskomitéen (EMCO) og Komitéen for Social Beskyttelse (SPC).

Sociale investeringer og deres socioøkonomiske effekt har været et gennemgående tema under det spanske formandskab. Siden i sommer har der været erfaringsudvekslinger og drøftelser på embedsmandsniveau, og det er et emne, som optager flere medlemslande.

Drøftelsen skal lede hen imod et fælles rådsmøde for EPSCO og Ecofin-rådet i marts 2024 under belgisk formandskab, hvor beskæftigelsesministrene og økonomi- og finansministrene skal have en fælles drøftelse om sociale investeringer og deres betydning for EU's vækst og sociale og økonomiske robusthed.

I Danmark har vi for alvor arbejdet med sociale investeringer siden slutningen af 2010'erne. I 2018 blev Den Socialøkonomiske Investeringsmodel (SØM) offentliggjort. SØM er et redskab, som bruges af kommuner til at understøtte vurdering af de budgetøkonomiske potentialer ved en given social indsats. Samme år, som SØM blev lanceret, blev Den Sociale Investeringsfond (DSI) også etableret. Fonden har til formål at udvikle og udbrede sociale investeringer.

Der er på tværs af EU's medlemslande flere forskellige tilgange til, hvordan sociale investeringer skal defineres, og hvilke effekter de kan tilskrives. Det skal vi ikke blive enige om på mødet på mandag. Men vi vil dele vores erfaringer med hinanden. Jeg ser frem til drøftelsen, hvor jeg selvfølgelig også kommer med de danske erfaringer.

Theresa Scavenius (UFG): Er der et krav om, at vi også nogle steder skruer op for investeringer i Danmark?

Men det store spørgsmål er sådan set, hvordan det fungerer i relation til gældsreduktionsstier. Der er meget kritik af, at der ikke er mulighed for at foretage grønne investeringer, når man rammes af høje gældsreduktionskrav – især mange øst- og sydlande har ikke mulighed for det. Det samme gælder for de sociale investeringer. Måske er der netop en sammenhæng mellem de lande, der har behov for i højere grad at øge de sociale investeringer, og dem, som bliver ramt af gældsreduktionskrav. Hvordan løser vi den gordiske knude?

Alexander Ryle (LA): Er ministeren enig i, at tilrettelæggelsen af socialpolitik som udgangspunkt er en national kompetence? Eller mener regeringen, at det er mere hensigtsmæssigt, at en del af socialpolitikken løses på EU-niveau?

Beskæftigelsesministeren (Ane Halsboe-Jørgensen): Stort set al socialpolitik ligger nationalt. Det mener jeg er fornuftigt. Når der alligevel er fælles drøftelser på rådsmødet for EPSCO og Eco-finrådet i marts 2024, er det netop fordi, de samlede rammer for vores økonomiske politik, der er fastlagt af EU, også spiller ind.

Hvad angår de nationale dele er sociale investeringer også noget af det, der ligger i at investere f.eks. 900 mio. kr. i vores erhvervsuddannelser, eller i det hele taget investere i fremtiden. De syd-europæiske lande forsøger bl.a. at rejse, at de ikke synes, at de har mulighed for det, hvis rammerne er for stramme.

Det er f.eks. en del af den nationale kompetence, når vi lægger op til en 2030-plan, der skal dække mere af demografien og investere i vores erhvervsuddannelser og forberedende grunduddannelser. Jeg synes, det er ret. Jeg synes, det er ret afgørende, at det er en national diskussion og en national kompetence at beslutte det, og det er også regeringens tilgang til det.

Theresa Scavenius (UFG): Hvad med gældsreduktioner og de europæiske lande?

Alexander Ryle (LA): Ministeren siger, at langt størstedelen af socialpolitikken håndteres af medlemslandene. Men hvad er ministerens holdning til Den Europæiske Socialfond Plus (ESF+), hvor der i 2022 blev brugt over 18 mia. euro, bl.a. på et integrationsprojekt i Niedersachsen, som skulle lære voldsparate indvandrere om kønsstereotyper og æresbaserede maskulinitetsnormer? Der var også et andet projekt, hvor tjekkiske børn fik kreativ undervisning i skuespil, dans og arkitektur. Mener ministeren, at det er opgaver, som skal varetages af EU, eller vil regeringen, når det næste EU-budget skal forhandles, arbejde for, at sådan en pulje bliver reduceret, og at det i stedet bliver medlemslandenes opgave at stå for den del?

Beskæftigelsesministeren (Ane Halsboe-Jørgensen): Hvad angår gældsreduktioner og de europæiske lande, som Theresa Scavenius spørger til, kommer der jo et møde her i udvalget før det fælles møde til marts, hvor jeg forestiller jeg mig, at vi diskuterer det.

Med hensyn til Alexander Ryles spørgsmål må jeg nok henvise til social- og boligministeren eller vende tilbage.

Den fungerende formand (Kim Valentin): Hvis Alexander Ryle ønsker det, kan der stilles et skriftligt spørgsmål om det til social- og boligministeren.

3. Direktiv om EU-handicapkort og EU-parkeringskort for personer med handicap

– *Generel indstilling*

KOM (2023) 0512

Rådsmøde 3987 – Bilag 1 (samlenotat side 2)

KOM (2023) 0512 – KOM (2023) 0512 – svar på spm. 1 om, hvordan et europæisk handicapkort vil blive udstedt i Danmark samt, hvordan man vil varetage hensynet til, at kortet er tiltænkt en sårbar gruppe, fra social- og boligministeren

KOM (2023) 0512 – Bilag 5 (udvalgsmødereferat side 44, behandlet i EUU 6/10-23)

EUU alm. del (20231) – Bilag 113 (notat om forhandlingsoplæg vedr. EUU-møde 10/11-23)

Beskæftigelsesministeren (Ane Halsboe-Jørgensen): Sagen forelægges på vegne af social- og boligministeren til orientering. Sagen blev forelagt til forhandlingsoplæg den 10. november 2023 og derfor vil jeg gøre det ganske kort i dag.

Social- og boligministeren orienterede udvalget om en række danske opmærksomhedspunkter. Forslaget stiller ikke i udsigt, at EU-handicapkortet skal give adgang til ydelser på social- og beskæftigelsesområdet. Det er vigtigt for Danmark. Det er også vigtigt, at dyre ydelser, som bevilges på baggrund af en individuel vurdering, undtages fra handicapkortets anvendelsesområde.

Men de ting, som regeringen har lagt vægt på, er imødekommet i forhandlingerne, og derfor vurderer regeringen, at Danmark kan tilslutte sig den generelle indstilling.

Medlemmerne havde ingen kommentarer til dette punkt.

* **4. Rådskonklusioner om demokrati på arbejdspladsen**

– *Godkendelse*

Rådsmøde 3987 – Bilag 2 (samlenotat side 9)

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

* **5. Rådskonklusioner om overgangen af systemer for pleje gennem hele livet til holistiske, personcentrerede og lokalsamfundsbaseerede modeller**

– *Godkendelse*

Rådsmøde 3987 – Bilag 1 (samlenotat side 12)

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

* **6. Revisionens særberetning 20/2023 om støtte til personer med handicap**

– *Godkendelse*

Rådsmøde 3987 – Bilag 1 (samlenotat side 10)

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

* **7. EU-handlingsplan mod racisme**

– *Orienterende debat*

KOM (2020) 0565

Rådsmøde 3987 – Bilag 2 (samlenotat side 11)

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

* **8. Rådskonklusioner om digitalisering af koordinationen af de sociale sikringsordninger**

– *Godkendelse*

KOM (2023) 0501

Rådsmøde 3987 – Bilag 2 (samlenotat side 13)

Søren Søndergaard (EL): Det fremgår af samlenotatet, at »Regeringen støtter ambitionen om at udnytte mulighederne i forhold til digitalisering og ny teknologi. Det gælder ikke mindst i forhold til regeringens ambition om at understøtte fri og fair bevægelighed.« Den sætning synes vi er rigtig god. Derfor vil jeg bare spørge, hvordan det forholder sig med det europæiske ID-kort? Det kan oplagt spille en rolle i den forbindelse. Det er blevet diskuteret tidligere og har fået opbakning fra Danmark. Arbejder regeringen fortsat arbejder for det europæiske ID-kort, og vil regeringen benytte lejligheden til at rejse det?

Beskæftigelsesministeren (Ane Halsboe-Jørgensen): Regeringen støtter rådskonklusionerne, som jeg i hvert fald også opfatter som skridt på vejen mod det europæiske ID-kort. Medlemslandene er også blevet opfordret til at fortsætte den nationale implementering af de initiativer, der allerede er sat i gang.

9. Eventuelt

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

10. Siden sidst

a) Forslag til direktiv om platformsarbejde

KOM (2021) 0762

Beskæftigelsesministeren (Ane Halsboe-Jørgensen): Platformsdirektivet er fortsat i trilogforhandlinger. Det er vanskeligt at sige, hvornår det er realistisk at nå til en aftale. Det spanske formandskab vil nok forsøge at nå til en aftale i december 2024, men der er også reel mulighed for, at de må give den videre til det belgiske formandskab, der overtager til nytår.

Den vanskelige og mest centrale del af forhandlingerne er fortsat udformningen af formodningsreglen, der skal være med til at sikre korrekt beskæftigelsesstatus for personer, der udfører arbejde gennem digitale platforme.

Fra dansk side arbejder vi fortsat for at opnå et balanceret kompromis med en klar formodningsregel, der ligger så tæt på Kommissionens oprindelige forslag som muligt, jævnfør det mandat, jeg har fået i udvalget.

Søren Søndergaard (EL): Ministeren sagde det meget mildt – det var næsten jysk: At der nok ikke bliver nået en aftale på denne side af valget. Det er vel nærmere temmelig usandsynligt, at der nås en aftale på denne side af valget. Det nuværende forslag er også blevet udvandet i forhold til det oprindelige udgangspunkt. Giver det regeringen anledning til at tage initiativerne nationalt? Det er jo helt i tråd med EU-lovgivningen – Danmark kan indføre en formodningsregel i morgen, hvis vi ønsker det. Platformsarbejdernes vilkår er en kæmpe udfordring, og den er ikke blevet mindre, i takt med at forhandlingerne har trukket ud.

Beskæftigelsesministeren (Ane Halsboe-Jørgensen): Måske siger jeg det lidt jysk, eller også er jeg bare et optimistisk menneske. Jeg kan i hvert fald konstatere, at vi har et EU-formandskab, der ikke har givet op endnu, og som stadig væk tænker, at det kan være muligt at få en tidlig julegave her.

Det ville være rigtig, rigtig godt med fælles europæiske regler på området. Jeg skal mødes med spanierne i Bruxelles om lige præcis det, og de klør på og er også meget optagede af det. Så der bliver dedikeret kræfter til at forsøge at lande det i december. Men jeg må også bare være ærlig omkring, at der simpelt hen ingen garanti er for det, og så må vi fortsætte det europæiske spor.

Men når jeg synes, det er så vigtigt på europæisk plan, er det også fordi, det har en betydning i Danmark. Hvis der aldrig kommer noget på europæisk plan, synes jeg, at vi i Danmark er nødt til at drøfte det arbejdsmarked, der vokser frem, og som vi ikke på samme måde har kendt tidligere, hvor nogle mennesker er i en gråzone, og hvor det er vigtigt at få defineret, hvor de hører til, så vi ved, at der er rettigheder. Vi foretrækker, at vi adresserer det europæisk, fordi det er et grænseoverskridende problem. Og jeg er stadig optimistisk. Men jeg vil ikke afvise en dansk diskussion, hvis det trækker i langdrag eller ikke viser sig at være frugtbart.

b) Direktivforslag om bindende standarder for ligestillingsorganer

KOM (2022) 0688 og KOM (2022) 0689

Beskæftigelsesministeren (Ane Halsboe-Jørgensen): Trilogforhandlingerne vil blive indledt i næste uge. Det sker, efter at Europa-Parlamentet tidligere i november 2024 vedtog sin betænkning om forslagene.

Vi er stadig ved at nærlæse Europa-Parlamentets ændringsforslag, men regeringens position i forhandlingerne er dog klar. Vi vil arbejde for en tekst, som sikrer respekt om den danske arbejdsmarkedsmodel, og som giver fleksibilitet med hensyn til, hvordan man nationalt fordeler opgaverne, som følger af direktiverne.

Medlemmerne havde ingen kommentarer til dette punkt.

c) Direktivforslag om beskyttelse af arbejdstagere mod bly og diisocyanater

KOM (2023) 0071

Beskæftigelsesministeren (Ane Halsboe-Jørgensen): Den 14. november lykkedes det Rådet og Europa-Parlamentet at nå til enighed om en aftale, der sænker de tilladte grænseværdier for bly og diisocyanater.

Aftalen betyder, at vi dels sænker grænsen for, hvor meget bly der må være i luften i arbejdsmiljøet, dels for, hvor meget bly arbejdstageren må have i blodet. Desuden øger vi kravene til, hvornår der skal foretages helbreds kontrol. Det er virkelig godt, for bly kan bl.a. nedsætte evnen til at få børn for både mænd og kvinder og give fosterskader. Der er også nogle blyforbindelser, som er kræftfremkaldende. Så det er virkelig godt, vi strammer op.

For diisocyanater – som kan give allergi og astma – får vi nu for første gang en fælleseuropæisk grænseværdi. Det er også rigtig positivt. Derudover er det lykkedes Danmark i forhandlingerne at få vedtaget en revisionsklausul for diisocyanater, som betyder, at EU inden for 5 år skal genbesøge grænseværdien med henblik på at sænke den yderligere, hvis der er teknologisk udvikling, der bærer vejen for det.

Jeg er rigtig glad for, at vi med denne aftale har taget endnu et skridt for at sikre et sundt og sikkert arbejdsmiljø, hvor arbejdstagerne ikke skal blive syge af at gå på arbejde.

Søren Søndergaard (EL): Jeg skal hilse fra vores medlem af Europa-Parlamentet, Nikolaj Villumsen, der har været chefforhandler, og sige, at man har haft et fantastisk godt samarbejde med repræsentationen, og jeg skal rose ministeren for det samarbejde. Tak for den aftale, som redder hundredtusindvis af arbejdere fra at blive invaliderede eller dø eller få børn med forskellige skader.

Beskæftigelsesministeren (Ane Halsboe-Jørgensen): Jeg vil gerne sende en hilsen tilbage til vores dygtige medlem af Europa-Parlamentet, som netop har knoklet for at få de aftaler på plads, der virkelig er en landvinding for arbejdsmiljøet på europæisk plan. Jeg mener, det er meget vigtige aftaler. Det er dejligt, at det har fungeret med nationalt og europæisk samarbejde på den front.

d) Forordning 883/04 om koordinering af de sociale sikringsordninger

KOM (2016) 0815

Beskæftigelsesministeren (Ane Halsboe-Jørgensen): Forordningen er ikke på dagsordenen til dette EPSCO-rådsmøde. Men emnet vil fylde uden for mødelokalet – også i de bilaterale møder, jeg har i Bruxelles.

Der har under det spanske formandskab været afholdt trilogforhandlinger den 21. november 2024, og der forventes nye forhandlinger i december. Om der kan indgås en aftale – og i givet fald hvornår – er ikke til at spå om på nuværende tidspunkt. Jeg vil selvfølgelig orientere udvalget, når der er nyt i sagen.

Medlemmerne havde ingen kommentarer til dette punkt.

e) Annullationssøgsmålet om mindstelønsdirektivet

C (2023) 0019

Beskæftigelsesministeren (Ane Halsboe-Jørgensen): Vi er godt i gang med den skriftlige behandling af sagen ved EU-Domstolen. Senest har regeringen den 8. november 2023 modtaget interventionsindlæg fra Kommissionen og otte medlemslande.

I interventionsindlæggene har Kommissionen og medlemslandene mulighed for at argumentere enten til fordel for regeringen eller til fordel for de sagsøgte (Rådet og Europa-Parlamentet). Indlæggene er ikke offentlige, og det er heller ikke offentligt, hvilke lande der har interveneret. Men Belgien, Luxembourg og Sverige har givet tilladelse til at blive nævnt. Sverige støtter som bekendt Danmark. Belgien og Luxembourg støtter Rådet og Europa-Parlamentet.

Regeringen har konsulteret Kommissionen og de otte medlemslande om muligheden for at oversende deres interventionsindlæg til Folketinget i fortrolighed. Jeg vender naturligvis tilbage, når der er svar.

Næste skridt er, at regeringen kan sende skriftlige bemærkninger til interventionsindlæggene. Fristen for bemærkninger er den 18. december 2023. Når regeringen har afsendt skriftlige bemærkninger, vil de blive delt med udvalget i fortrolighed.

Jeg vil fortsat sørge for at holde jer bedst muligt orienteret inden for rammerne af de regler om fortrolighed, der er i sådanne sager.

Theresa Scavenius (UFG): Jeg kan virkelig godt lide ministerens tilgang til Europaudvalget og den kontinuerlige orientering om alle sagerne. Det er meget værdsat.

Den fungerende formand (Kim Valentin): Jeg synes, at det er et demokratisk problem, at Folketinget blev indblandet så sent, for det er en relativt vigtig sag for os alle sammen, og vi har diskuteret den meget. Men jeg er meget glad for, at ministeren orienterer os om det på denne måde, og at jeg kan mærke, at der bliver presset på for at skabe informationsflow til Folketinget. Men helt nøgternt vurderet, er det vigtigt at få inddraget Folketinget så hurtigt som overhovedet muligt.

Beskæftigelsesministeren (Ane Halsboe-Jørgensen): Udvalget får ikke nok indblik i annullationsøgsmålet og fremgangen i det. Hvis det stod til mig, havde I mulighed for at orientere jer i sagens materiale. Selvfølgelig i fortrolighed, men det er ret overbevist om, at udvalget godt kan håndtere. Materialet, interventionsindlæggene osv. burde oversendes til Europaudvalget i fortrolighed. Det anmoder vi løbende om, og hver eneste gang, der kommer nyt til sagen, anmoder vi igen om, at udvalget får størst muligt indblik i det. Vi er bare nødt til at følge reglerne om fortrolighed ved domstolssager. Men vi presser på for mest muligt indblik til udvalget, og jeg vil også godt kvittere tilbage, for nogle gange kan det føles, som om jeg siger det samme til jer, men jeg synes, det er vigtigt, at vi løbende har en rød tråd, hvor de seneste, nye udviklinger kommer til udvalget, også hvis dokumenterne ikke gør.

Kim Valentin (V): Tak personligt fra mig selv for, at der presset på for at dele. Det er en del af åbenhed i EU, og jeg mener, at EU er nødt til at forny sig på de områder.

f) Kommissionens forslag om talentpulje

Punktet fremgår ikke af dagsordenen, men emnet blev rejst af udvalget under mødet.

Søren Søndergaard (EL): Forslaget, som netop er kommet fra Kommissionen, handler om at importere arbejdskraft fra tredjelande. Det må reducere kvalifikationskravet. Vi har forstået, at Kommissionen faktisk mener, at det skal være en forordning. Er det korrekt forstået, at Danmark ikke er omfattet af forordningen på grund af retsforbeholdet? Hvis Danmark ikke er omfattet, hvordan vil man så forhindre, at vi alligevel får problemer via en bagdørsfinte, hvor en tredjelandsborger får arbejdstilladelse i et andet EU-land, og med den alligevel kan søge arbejde i Danmark? Støtter regeringen i det hele taget Kommissionens forslag, eller gør man allerede nu opmærksom på, at det kan skabe meget store vanskeligheder?

Beskæftigelsesministeren (Ane Halsboe-Jørgensen): Det er Udlændinge- og integrationsministeriets ressort. Men jeg kan bekræfte, at vi er undtaget som følge af retsforbeholdet. Jeg kan også bekræfte, at både jeg og udlændinge- og integrationsministeren er meget optagede af, at vi selv har kontrol over, hvilken udenlandsk arbejdskraft der kommer ind i Danmark fra tredjelande, og at der er fokus på, at det europæiske spor ikke udvikler sig, i hvert fald fra vores hånd.

Mødet sluttede kl. 10.28.